

af et Samfund; det er et Samfund i Opløsning". Han siger videre: „Denne Opløsning trænger ind alle Vegne, den gaar fra Økonomien ind i Aandslivet, i Moralen, ind i Hjemmene, ind i Familielivet“. Og saa udbryder han: „Hvor ere Individerne, hvor ere Personlighederne henne?“ Det er Dr. Fraenkels Udbrud, da han ser paa det nuværende Samfund. Folketingsmanden af samme Navn, det ærede Medlem for Horsens, synes nu at have glemt dette harmfulde Udbrud; han ser hen mod det socialistiske Fremtidssamfund og spørger: Hvor ere Individerne, hvor ere Personlighederne? Jeg siger: Der bliver der netop et Samfund, hvor Grundlaget er lagt, hvor Krybben er fuld, hvor der er Mad, Klæder og Husly, hvor der er alt det gode, der gør, at vi kunne udfolde os som fri Personligheder. Thi det er Sagen, hvem der er økonomisk afhængig, og som ikke ved, hvor han skal faa Brødet fra i Morgen, den, der gruer for Arbejdsløshed for sig og sin Familie, han er økonomisk afhængig, og han bliver derfor ogsaa mangfoldige Gange aandelig afhængig. Med ham gaar det netop saadan, som det ærede Medlem sagde, at ingen bedre end hans Ryg kendte Kapitalens Overmagt. Det er Sulten, den økonomiske Fare, Frygten for at miste Brødet, der skaber Ufrihed mere end noget andet, og den Dag, den socialistiske Stat kan give det, som det ærede Medlem indrømmer, nemlig give alle Føde og Klæder og Garanti derfor, er der skabt et Grundlag for en Frihedsudvikling, for en Rejsning og Udvikling af Personlighederne, som det nuværende Samfund ikke drømmer om.

Formanden: Jeg maa dog anmode det ærede Medlem om nu at gaa over til at tale om det, som ligger for:

Borghjerg: Det gør mig ondt, jeg havde nogle aldeles glimrende Citater af Dr. A. Fraenkel. Jeg havde nogle glimrende Citater, som vise, hvordan alt det, han nu priser i det nuværende Samfund, har Dr. A. Fraenkel i 1892 fordømt (*Fraenkel*: Det er ikke sandt!). Ja, jeg henstiller til Formanden, at han giver mig Lejlighed til at udvikle, at det er sandt, saa skal jeg gøre det. (*Fraenkel*: Jeg staar ved alt, hvad jeg har skrevet der.)

Formanden: Jeg maa anmode om, at man nu gaar over til at forhandle om den foreliggende Sag.

Borghjerg: Det glæder mig, at det ærede Medlem staar ved alt det, Dr. A. Fraenkel har skrevet der, f. Eks. følgende: I dette Samfund hersker der Brutaltet, Nydelsessyge, Hykleri og Føjghed

Formanden: Det ærede Medlem anmodes om at tale om den foreliggende Sag eller frafalde Ordet.

Borghjerg: Jeg er altsaa afskaaren fra — skønt jeg naturligvis kunde have i høj Grad Lyst dertil, og skønt jeg tror, at det interesserer ærede Medlemmer — at gaa videre ind paa det ærede Medlems Udvikling, men kunde maaske ved et Møde eller i Pressen eller paa anden Maade faa Lejlighed til at fortsætte denne Debat, som jeg tror interesserer Tingets Medlemmer. Jeg skal da kun til Slutning vende tilbage til at tale om selve Toldloven! (*Afbrydelse*.) Ja, disse Debatter have ikke været helt ufrugtbare ogsaa for Toldlovens Behandling, de høre jo i Virkeligheden sammen dermed. Jeg skal da til Slutning kort sige, at hvad jeg og mine Meningsfæller have udtalt om Toldloven, peger bestemt fremad. Naturligvis, vi holde heller ikke paa noget Spring. Vi tro, at Socialismen er en nødvendig Konsekvens og Fortsættelse af det nuværende Samfund, Skridt for Skridt, gradvis; vi tro, heller ikke, at man kan foretage en Toldrevolution. Nej, ingen af os har talt om en Toldrevolution. Ingen her i Salen har gjort det. Ingen har gjort det, saa længe Toldsagen overhovedet har været til Behandling her i Danmark. Vi ville en Toldreform, vi ville et virkeligt Skridt fremad. Det, jeg endnu ikke er klar over, og som mange ærede Medlemmer vist heller ikke ere klare over endnu, er, om det ærede Medlem og hans Parti ville en Toldreform, et Skridt fremad, eller om de i alt væsentligt ville blive ved det bestaaende med Lapperier, et lille uskyldigt Toldforlig, eller om de endogsaa ville tilbage. Derpaa have vi endnu ikke faaet Klarhed.

Formanden: For en kort Bemærkning har Folketingsmanden for Maribo Amts 2den Valgkreds-Ordet.

Chr. Reventlow: Det ærede Medlem, som nu satte sig, talte om mine Begreber om Socialismen. Jeg vil gerne gøre opmærksom paa, at det ærede Medlem og jeg aldeles ikke her have diskuteret Socia-